

p a p e r s



La ferida de Síria

Cristina Mas

Comerç d'armes: desestabilització i inseguretats

Jordi Armadans

El rescalfament climàtic, reptes pels drets humans

FILH

Insuficiència Climàtica Aguda COP 21

Jordi Miralles

Encara no sabeu que hi ha un conflicte sagnant a l'est de la RD del Congo?

Rita Huybens i Josep Ramon Giménez

Ningú sense sostre. Entrevista a representants de l'Associació Sense Sostre de Sabadell

*per Begoña Basterretxea i
Josep Ramon Giménez*

On han anat a parar les flors?

Muriel Giménez



- 2 Des de la junta...
Josep Ramon Giménez
- 3 La ferida de Síria
Cristina Mas
- 6 Comerç d'armes:
desestabilització i inseguretat
Jordi Armadans
- 9 El rescalfament climàtic,
reptes pels drets humans
Fédération Internationale des Liges des droits de l'Homme
- 12 Insuficiència Climàtica Aguda COP 21
Jordi Miralles
- 14 Encara no sabeu que hi ha un conflicte sagnant a l'est
de la RD del Congo?
Rita Huybens i Josep Ramon Giménez
- 17 Ningú sense sostre. Entrevista a representants de
l'Associació Sense Sostre de Sabadell
per Begoña Basterretxea i Josep Ramon Giménez
- 20 Cinema: On han anat a parar les flors?
Muriel Giménez
- 22 Activitats Lliga

Europa té por

Europa no havia viscut un fenomen migratori com el que està vivint aquest últim any des de la segona Guerra Mundial. I Europa té por. No cal disfressar-ho amb mil excuses: que si no tenim capacitat per acollir tants refugiats que fugen de la guerra i de l'horror, que si no podem deixar entrar tants migrants, la majoria dels quals fugen de la pobresa... I enlloc d'obrir els braços en senyal d'abraçada els col·loca en posició de defensa.

Fins que la imatge del nen Aylan Kurdi ofegat en una platja turca a començament del passat setembre no va donar la volta al món i va entelar els ulls de milions de persones, la totpoderosa senyora Merkel no va decidir-se a obrir les fronteres als refugiats sirians, tot convenent a altres homòlegs seus perquè possessin el semàfor en verd. Al cap de poc, però, l'efecte crida va provocar un veritable èxode i els refugiats es van trobar amb tanques i controls ferris i humiliants a algunes fronteres, mentre que a la senyora Merkel li creixien resistències i xenofòbies arreu i la UE començava a parlar de quotes, com si fossin bestiar. En els nou primers mesos de 2015 havien entrat a Europa prop de mig milió de refugiats. I en els darrers tres mesos de l'any n'arribaven gairebé el mateix nombre de persones. Arrodonint la xifra, prop d'un milió de refugiats durant 2015. I 2016 segueix el mateix camí. Què si no pot fer aquesta gent si les bombes o les bales poden acabar amb les seves vides l'un moment o l'altre?

He estat a l'illa grega de Lesbos i he vist com els qui obren de debò els braços a la desesperació són un munt de voluntaris, entre els quals diversos grups espanyols: Socorristas vascos, els bombers sevillans de Proem Aid, els bombers de Castilla y León G-Fire, els badalonins de Proactiva Open Arms,... He estat a Lesbos i he vist la passivitat de la guàrdia costanera y he sabut que, a més, prohibia als voluntaris fer-se a la mar per arrossegar les barques a la deriva. I això em fa pensar que Europa vol callar l'efecte crida. I he sabut de la discriminació de les acollides: només poden passar els sirians, afganesos i iraquians. La resta condemnats a la irregularitat.

L'actuació de la policia fronterera europea (FRONTEx), la discriminació entre els refugiats i el rebuig als migrants, diguem econòmics, la construcció de tanques a diverses fronteres, la confiscació dels objectes de valor dels refugiats que han decidit de fer danesos i suïssos,...

Vergonya, indignació,... I mentre, les bombes segueixen esclatant al Proper Orient i la pobresa augmentant en els països del sud. Com aturem la injustícia, l'horror?

Josep Ramon Giménez

Revista Papers

Edita **Lliga dels Drets dels Pobles**
Data d'edició **febrer 2016**
Dipòsit Legal **B-23019-2007**
Consell de redacció **Begoña Basterretxea, Josep Ramon Giménez,
Rita Huybens, Ester Garcia i Núria Jané
Castellà.**

Revista quadrimestral
Disseny on-line **Verónica Bustos**

LLIGA DELS DRETS DELS POBLES

Adreça **Sant Isidre, 140 (Ca l'Estruch)
08208 SABADELL**
Telèfon **93 723 71 02**
Fax **93 168 58 71**
Web **www.dretsdelpobles.org
info@dretsdelpobles.org**
Adreça electrònica
Horari d'atenció
al públic **De dilluns a divendres
de 9 a 13h. i de 17 a 20h.**

*Disposem d'una biblioteca especialitzada en drets humans, desenvolupament, cultura de pau, política, món àrab i musulmà.
La Lliga dels Drets dels Pobles no comparteix necessàriament l'opinió dels autors dels articles publicats en la revista.
La Lliga dels Drets dels Pobles agrairà la reproducció i divulgació dels continguts d'aquesta revista sempre i quan se citi la font.*

Cristina Mas, Lluita Internacionalista



#Trenquem el setge. Goutha Est 8-1/2016. Pintada entre les runes d'aquest districte rebel de la perifèria de Damasc, on es va produir la massacre química del règim, i que és permanentment bombardejat per la seva aviació. Se solidaritzen amb la ciutat veïna sotmesa a setge.

“Ara fa tres anys que la meua ciutat està sota setge. El dolor d’una mare que no té menjar per donar als seus fills és el mateix a Mouadamiya que a Europa. Però això no és una tragèdia humanitària: és una estratègia política per forçar-nos a sotmetre’ns. Per forçar-nos els qui encara vivim en ciutats alliberades a marxar de casa nostra. I no marxarem. La comunitat internacional és còmplice d’aquesta estratègia. Fins ara sis criatures han mort de fam a Mouadamiya, i si no es trenca el setge aviat en moriran moltes més. Demanem al món que no ens obliidi. Ja hi ha hagut prou complicitat a Síria durant aquests cinc anys en què el règim de Baixar al-Assad ha assassinat desenes de milers de persones. Hem sobreviscut als barrils i a les armes químiques i ens mataran de gana, lentament, si ningú reacciona”. Danni Qappani, activista del centre de mitjans de Mouadamiya (perifèria de Damasc), 15 de gener de 2016

Des que el març de 2011 van començar les protestes populars, amb els joves al capdavant, per reivindicar llibertats i justícia social, el règim de Baixar al-Assad va imposar una lògica d’aniquilació de “l’enemic”. Després de cinc anys sota les bombes, pobles i ciutats rebels (on hi viuen entre 1,5 i dos milions de sirians, segons Metges Sense Fronteres) estan sotmesos a un setge ferotge, on no hi entra ni en surt gairebé res ni ningú. I només gràcies als activistes com el Danni Qappani, que es juguen la vida per fer saber al món què passa a Síria, ens arriben les esfereïdores imatges de criatures paralizades per la fam. Els nens i nenes de Madaya, de Moua-

damiya, de Goutha, i d’una seixantena de poblacions reduïdes a ciutats fantasma. Síria s’ha convertit en el pitjor desastre humanitari del Pròxim Orient des del genocidi armeni, amb 330.000 morts que l’Observatori Sirià de Drets Humans ha pogut identificar amb nom i cognom (la xifra total serà molt superior), 65.000 desapareguts segons Amnistia Internacional, i més de la meitat de la població del país forçada a fugir de casa seva.

Les arrels de la revolta

Fins i tot per als estàndards del món àrab, el règim sirià tenia un macabre rècord en vulneració de drets i lli-

bertats. Des del cop militar de Hafez Al-Assad (el “lleó de Damasc”) es va instaurar un sistema en què el país era governat com una finca privada, on tots els ressorts del poder polític i econòmic estaven en mans del clan dels Al-Assad i la xarxa de lleialtats que va teixir amb sectors de la burgesia per mantenir un sistema basat en el nepotisme i la corrupció. Les classes populars estaven sotmeses a un control ferri: 17 cossos policials i parapolicials i un aparell repressiu basat en la delació fins al punt que els pares prohibien als fills parlar de política a casa, advertint-los que “les parets tenen orelles” i que si criticaven el règim acabarien en un dels



Una escola al Sud de Damasc. Imatge del col·lectiu Lens Young Dimashqi.

centenars de centres que conformaven un autèntic arxipèlag del terror on es torturava milers de presos polítics.

Els vents de revolució que arribaven de Tunísia i Egipte van entrar de ple a Síria. El detonant de l'esclat revolucionari contra el règim d'Al-Assad, el 18 de març de 2011, va ser la detenció d'un grup d'estudiants de secundària del poble de Daraa, al sud de Síria, que havien escrit en una paret prop de l'institut el lema que havien sentit a la plaça Tahrir del Caire: "El poble vol la caiguda del règim" (al Sha'b Yurid Isqah al Niham). Els nans van ser lliurats a les famílies amb els ulls de vellut i les ungles arrencades. Ràpidament, la gent va sortir al carrer amb un sol crit: "llibertat" (hurria). I des del primer moment el règim d'Al-Assad va respondre amb una doble estratègia: reprimir a sang i foc les protestes i afirmar als ulls del món i del seu públic dins de Síria que no s'enfrontava a una revolta popular sinó a un complot del terrorisme islamista.

Una revolució segrestada

El règim des del primer minut va imposar la "solució militar", i es va entrar en una escalada: a més repressió, més gent al carrer i més violència a mans d'un exèrcit que es va acabar esquarterant. Unitats senceres es van negar a participar en la repressió i van formar l'embrió de l'Exèrcit Siríà Lliure, que va néixer per protegir els manifestants dels tancs i els francotiradors.

Però la desgràcia dels sirians és que viuen al cor del Pròxim Orient, un lloc amb tants interessos estratègics, on les potències regionals i internacionals no poden permetre que triomfin les ànsies de llibertat i justícia social d'un poble. Seria un exemple massa perillós. Hi ha massa en joc. Des del primer moment, doncs, tothom va prendre posicions per controlar el futur de Síria. L'Iran i Rússia no estaven disposats a deixar caure Al-Assad, el seu aliat a la zona, i ràpidament organitzaven un pont aeri de material militar cap a Damasc (tancs, avions, municions, assessors, combatents) que ha estat vital per a la seva supervivència. Turquia, l'Àrabia Saudita i Qatar apostaven per apuntalar diferents faccions de l'islamisme que fossin afins als seus interessos. I Europa i els Estats Units imposaven un crimi-

nal embargament d'armes que només bloquejava un dels bàndols, mentre el règim s'armava fins a les dents, més o menys com va passar a la guerra civil espanyola. Els Estats Units també van donar suport "no letal" a alguns grups rebels... però ningú ni va reconèixer ni va permetre que s'armés l'Exèrcit Siríà Lliure. Per tots, era millor tenir la revolta controlada amb una miriada de grups atomitzats i dependents militarment que haver-se d'enfrontar una oposició unida i autònoma, amb arrelament popular. Així la revolució va anar quedant aïllada, els seus millors homes i dones morts, ofegats pels que tenien més armes.

Daesh: el nou dimoni global

De manera misteriosa, una branca d'Al-Qaida a l'Iraq, a la qual s'havien unit antics oficials del règim de Sad-



Manifestació a la ciutat siriana de Kafranbel, el 2 de gener. La pancarta diu: "Kerry! Com pots parlar de "pau i seguretat a Síria"? 2015 en cinc paraules: Els americans menteixen i els russos bombardegen".

Comerç d'armes: desestabilització i inseguretat

Jordi Armadans Politòleg i periodista. Director de FundiPau (Fundació per la Pau) i membre de la Campanya Control Arms



Vivim en un món convuls. Mai ho ha deixat de ser. Però en els darrers anys, diverses variables ens confirmen que el planeta s'ha anat convertint en un espai més insegur, recuperant alguns indicadors d'altres èpoques.

Sense anar més lluny, el grau de conflictivitat armada ha tornat a escalar posicions. El 2014 hi va haver més guerres¹ que en qualsevol altre any des del 2000. En concret, es van registrar un total de 36 conflictes armats². Per regions geogràfiques, 13 van ser a l'Àfrica, 12 a l'Àsia, 6 a l'Orient Mitjà, 4 a Europa i 1 a Amèrica.

Pel que fa als impactes en vides humanes, entre 2007 i 2012 - segons unes estimacions prudentes³ - 508.000 persones van morir a causa de la violència armada (que a més de la produïda pels conflictes inclou la violència intencional en contex-

tos no bèl·lics). Tot i que aquesta xifra ha baixat lleugerament en els darrers cicles analitzats, cal dir que la proporció de morts per conflictes armats, fruit dels casos de Síria, Líbia, Iraq, etc. s'ha incrementat significativament.

D'altra banda, i arran de la crisi de refugiats que intenten creuar la Mediterrània, som més conscients del gran nombre de persones que, a causa de la violència o la repressió, es veuen obligades a marxar de casa a fi de sobreviure. Segons l'ACNUR, durant el 2015, 59,5 milions de persones van haver de marxar de casa (desplaçats) i/o marxar del país (refugiats), la xifra més alta mai assolida des que es fan aquests tipus de registres.

Sí, si algú pensava que tot el fenomen de la violència armada, i les seves terribles conseqüències, era un tema superat, s'equivocava.

Pel que fa a la despesa militar mundial, cal recordar que -tot i unes lleugeríssimes baixades en els darrers anys- es manté en xifres espectaculars (1,776 bilions de dòlars per al 2014) que contradiuen el previst, i desitjat, dividend de la pau que s'hauria d'haver generat amb la fi de la Guerra Freda.

És ben evident: els conflictes armats no es produeixen per la presència o existència de les armes. En les causes dels conflictes trobem molts i diversos factors: econòmics, socials, nacionals, etc. I tot amanit

¹SIPRI Yearbook 2015: Armaments, Disarmament and International Security, Oxford Press

²Escola de Cultura de Pau 'Alerta 2015! Informe sobre conflictes, derechos humanos y construcción de paz', Icaria Editorial, Barcelona, 2015

³Geneva Declaration Secretariat 'Global Burden of Armed Violence 2015', Cambridge University Press



per una cultura de la violència que és la que permet la deriva militar i armada en la gestió del conflicte.

Però de la mateixa manera, no podem negar una obvietat: la presència d'armes facilita i incrementa la deriva violenta dels conflictes i una major virulència de les seves conseqüències. Així, sense ser-ne causant, la proliferació d'armes en un món convuls, i el fàcil accés a les mateixes en regions del planeta amb nivells elevats de conflictivitat, assegura que els conflictes armats seran més mortífers i s'allargaran en el temps.

I quina és la situació del comerç d'armes?

Transferències internacionals d'armes: una realitat ben viva

Segons càlculs fets pel SIPRI, el valor total del comerç d'armes global per al 2013 va ser d'almenys 76.000 milions de dòlars. De ben segur, la xifra real és més alta: a banda del comerç il·legal, la transparència dels Estats pel que fa a aquesta mena d'assumptes és molt escassa.

La tendència creixent, però, és clara: el volum de transferències internacionals de grans armes convencionals (excloent, per tant, les petites i lleugeres) va augmentar un 16% entre 2005-2009 i 2010-2014.

Malgrat que hi ha molts països que fabriquen i venen armes, des de fa molts anys dos són els països que lideren amb molta diferència les exportacions d'armes: els Estats Units i Rússia. Entre els dos, per al període 2010-2014 van suposar el 58% del total de vendes produïdes al món. Una altra dada a conside-

rar: entre els 6 principals exportadors d'armes, es troben els 5 països membres permanents del Consell de Seguretat de les Nacions Unides. Països que haurien de donar exemple i exercir de forma radicalment responsable la seva política exterior són els més implicats en la proliferació d'armes al món.

Taula 1. Els principals importadors de grans armes convencionals, 2010-2014.

Exportador	Proporció mundial (%)
1. Estats Units	31
2. Rússia	27
3. Xina	5
4. Alemanya	5
5. França	5
6. Regne Unit	4
7. Espanya	3
8. Itàlia	3
9. Ucraïna	3
10. Israel	2

Font: SIPRI Yearbook, 2015



Taula 2. Els principals importadors de grans armes convencionals, 2010-2014

Importador	Proporció mundial (%)
1. Índia	15
2. Aràbia Saudita	5
3. Xina	5
4. Emirats Àrabs Units	4
5. Pakistan	4
6. Austràlia	4
7. Turquia	3
8. Estats Units	3
9. Corea del Sud	3
10. Singapur	3

Font: SIPRI Yearbook 2015

Interessos econòmics... i lògiques polítiques

Se sol considerar que els 'interessos econòmics' són el factor principal que mou i anima la transferència d'armes. Però no és del tot cert: més enllà dels interessos de la indústria militar (que òbviament treballa per aconseguir més vendes i beneficis), hi ha vendes o transferències d'armes que són autoritzades pels Estats per criteris polítics (facilitar armes a un país aliat o preferent; enviar armes a algun actor polític en alguna zona determinada, armar a l'enemic d'un enemic de l'Estat que autoritza la venda, etc.). Sense tenir en compte això, no podríem explicar-nos la gran quantitat d'armes enviada a Síria en els darrers anys: els líders regionals (Aràbia Saudita i l'Iran) i les potències globals (EEUU, UE i Rússia) han estat armant els seus aliats en el terreny de batalla amb la voluntat d'influir en el curs de la guerra o de posicionar-se favorablement un cop acabés. Mentrestant, però, i de forma



absolutament irresponsable, han contribuït decisivament a incendiar el país i la regió.

El cicle de vida de les armes

Una de les coses que oblidem és que les armes no desapareixen un cop acabi un conflicte. Normalment, i si així no s'ha contemplat en l'acord de pau via programes de recuperació, les armes sobrants poden engreixar el mercat negre, acabar derivades en algun altre conflicte o, directament, facilitar que la conflictivitat social existent es manifesti sota paràmetres aguts de violència armada.

Sense anar més lluny, cal recordar que bona part de l'arsenal amb el que compta actualment l'ISIS prové dels arsenals de l'exèrcit iraquí, proveït al seu torn per més de 25 països d'arreu del món, entre els quals, alguns dels que ara combaten l'ISIS militarment. Un cicle armamentístic (que, recordem-ho, teòricament existeix per a la nostra seguretat) ben absurd.

Tractat sobre el Comerç d'Armes (TCA): la fi de la impunitat?

Tenint en compte els greus impactes que el comerç d'armes suposa en termes de desestabilització regional i inseguretat global, i veient el poc compromís dels països del món en temes com la transparència o la rendició de comptes en aquest assumpte (només una quarta part dels

països del món faciliten al Registre de l'ONU dades sobre les seves importacions i exportacions), la societat civil va promoure una idea trencadora: aconseguir una regulació mundial del comerç de les armes.

De fet, molts productes, serveis o activitats tenen estrictament regulat el seu comerç internacional. Però el comerç de les armes, amb tots els seus profunds i preocupants efectes devastadors, no. Un senyal de la poca voluntat dels estats de

posar el comerç de les armes sota control global.

És per això que fa 20 anys, diverses ONG internacionals i Premis Nobel de la Pau van llençar la idea d'un Codi de Conducta que, anys més tard, i sota el paraigua de la Campanya Control Arms, va esdevenir en la idea del Tractat sobre el Comerç d'Armes (TCA). Les resistències d'Estats, potències armamentístiques i indústria militar van ser enormes però, finalment, la pressió de la societat civil coordinada globalment va aconseguir un rellevant èxit: l'aprovació del TCA que va entrar en vigor tot just ara fa un any.

Un Tractat que, entre molts altres criteris, obliga als Estats a avaluar els impactes en termes humanitaris, de drets humans, de desenvolupament o de violència de gènere, que una venda d'armes podria ocasionar. Per primera vegada, una norma internacional vincula el comerç de les armes amb les seves terribles conseqüències, fent evident que els venedors no es poden desentendre ni desresponsabilitzar dels impactes del comerç d'armes.

La sensibilització, conscienciació i mobilització ciutadanes han permès l'existència del TCA. Ara caldrà que vetllin per tal que sigui un instrument efectiu en la preservació de vides humanes.



El rescalfament climàtic, reptes pels drets humans

Posicionament de la FIDH
(Fédération Internationale des Ligues des droits de l'Homme)



Després del GIEC, després de les ONG, l'alarma s'ha activat pel conjunt dels mecanismes internacionals de protecció dels drets humans. En una carta oberta, els titulars dels mandats dels procediments especials del Consell dels Drets de l'Home subratllen que la lluita contra el canvi climàtic constitueix "un dels més grans reptes del nostre temps en matèria de drets humans"(1). També ho són per les futures generacions, que encara patiran més pèrdues i danys irreversibles.

Així, les catàstrofes naturals, els conflictes vinculats a la cursa pels recursos naturals, els desplaçaments forçats o els fluxos de refugiats vinculats al canvi climàtic -o també l'empitjorament de les condicions

climàtiques privant les persones dels seus mitjans de subsistència- han generat o són susceptibles de generar, directament o indirectament, més violacions dels drets humans, massives i importants. Es tracta dels drets fonamentals, com el dret a la salut, el dret a l'aigua, el dret a l'alimentació, el dret a l'habitatge, el dret a la vida.

Nombrosos estudis demostren com els canvis provocaran un increment de les sequeres, de les inundacions i dels ciclons, manifestant-se en un increment de les malalties, de la malnutrició i de la falta d'alimentació. Segons el Programa de les Nacions Unides pel medi ambient, "aproximadament el 50% de la població mundial estarà en risc de sub-

alimentació l'any 2050, degut a un increment de la població i del canvi climàtic (en un escenari on el rescalfament seria de 2°C) contra un 30% sense canvi climàtic" (2).

Si interpel·lem tots els països pel canvi climàtic, un estudi del Alt Comissionat de les Nacions Unides pels Drets Humans demostra que la gran majoria de les persones afectades viuen en països en via de desenvolupament (3). A més, les conseqüències negatives recauen principalment **en les persones que ja estan en situació de vulnerabilitat** en raó de la seva situació geogràfica, la pobresa, el gènere, l'edat, l'estatus de poble autòcton o la pertinença a una minoria.



Aquestes violacions afectaran particularment a les dones, que pateixen de ple els impactes vinculats als xocs climàtics extrems, a les modificacions del medi ambient i de l'economia (4).

Segons el PNUD (5), en el cas de produir-se una catàstrofe natural, les dones són 14 vegades més susceptibles que els homes de perdre la vida. Segons UNICEF, les catàstrofes climàtiques estimades pel decenni amenacen 175 milions d'infants.(6).

Els pobles autòctons també estan directament tocats i pateixen vulneracions dels seus drets i en particular del dret a les terres ancestrals, conseqüència d'exploracions extractives, mineres, forestals, hidroelèctriques i de construcció de preses, provocant una degradació de la qualitat de les terres, de les aigües, de l'entorn, del clima i de la salut (7).

Cal afegir que les mesures destinades a protegir el medi ambient o lluitar contra el canvi climàtic, preses en nom del desenvolupament sostenible, de manera brutal i sense acompanyament, tenen conseqüències sobre la situació de les poblacions, **que viuen en situacions precàries o d'extrema pobresa**. En els països desenvolupats, quan l'hàbitat no correspon a normes d'aïllament, les famílies més precàries pateixen directament l'increment dels costos de l'energia. En els països en desenvolupament, la interdicció del carbó de llenya afecta les famílies més vulnerables.

Per tant, són aquestes poblacions més vulnerables les que tenen menys capacitat per a resistir i són les més susceptibles d'estar afectades per pèrdues i danys irreversibles (pèrdues de territori, d'herència cultural, etc). Aleshores estem confrontats a un paradoxa: aquelles persones que contribueixen en menys mesura al rescalfament climàtic són les que en pateixen i en patiran més les conseqüències.

I, les i els que defensen els drets humans en el context de les afectacions del medi ambient, defensors dels drets humans i en particular defensors dels drets a la terra, els que llencen les alertes, ONG, sindicats, estan en el punt de mira per la seva actuació, sobretot quan s'enfronten o s'oposen a les violacions dels actors econòmics. En el seu informe anual de 2014, l'Observatori per la Protecció dels Defensors dels Drets humans (FIDH_OMCT) ha destacat la situació dels defensors dels drets a la terra. Entre 2011 i 2014, l'Observatori ha registrat "112 agressions o amenaces d'agressió física, (...) 43 assassinats i 123 casos d'intimidacions a defensors dels drets a la terra". La impunitat dels actes comesos contra els defensors dels drets humans i del medi ambient també és colpidora. Efectivament, sobre els 106 casos analitzats pel l'Observatori des del mes de gener de 2011 fins al mes d'agost de 2014, que denunciaven violacions comeses contra 282 defensors dels drets a la terra i 19 ONG, més del 95% han quedat impunes (8). La situació d'aquests

defensors també està senyalada pels informadors especials de les Nacions Unides sobre la situació dels defensors dels drets humans (9).

El sistema internacional de protecció dels drets humans ofereix una oportunitat.

En el context exposat i davant de les amenaces presents, el sistema internacional de protecció dels drets humans ofereix una oportunitat essencial, la de proveir la comunitat internacional d'un marc normatiu establert, el qual hauria de servir de referència en les negociacions relatives al clima, clarificar les obligacions de les parts implicades i posar les primeres pedres i els indicadors amb els que les polítiques aplicades poden i han de ser mesurades.

A més, els mecanismes internacionals i regionals de protecció dels drets humans han precisat les obligacions i responsabilitats en matèria de drets humans, pesant sobre els Estats, però també sobre el conjunt de les "parts implicades", especialment les institucions financeres i les empreses" (10). Diversos procediments especials temàtics del Consell dels Drets Humans, relatius als drets a la salut, a l'alimentació, a l'aigua, a l'habitatge, a l'extrema pobresa han estat tractats pels òrgans convencionals internacionals i pels mecanismes de protecció regionals, els quals s'han pronunciat sobre les violacions dels drets humans comeses per les empreses. També s'hi ha referit quant a les obligacions dels Estats envers les empreses, incloses les seves obligacions extra-



territorials.

Per tant, els experts de drets humans haurien de poder participar a les discussions sobre el clima. És el propòsit del “Compromís de Ginebra” (Geneva Pledge), signat el 13 de febrer 2015 per 14 Estats (11). És important seguir aquesta iniciativa i que s’incrementin les mobilitzacions, per tal que la veu de la societat civil sigui escoltada, en particular davant del lobby de algunes empreses, molt perjudicial per les negociacions.

Com actuar?

En conseqüència, garantir un medi ambient sa és una condició fonamental per la realització efectiva dels drets humans. De la mateixa manera, introduir els drets humans en les polítiques mediambientals és essencial per tal d’assegurar la protecció de les poblacions afectades pel rescalfament climàtic i assegurar el benestar de les futures generacions.

El mes de desembre 2015, en el context del Acord de la COP21, i més endavant, és important que els Estats inscrivin els drets humans de manera específica en les seves polítiques de protecció del medi ambient, i més àmpliament, en les seves polítiques econòmiques o de desenvolupament, amb la fi de, especialment i particular de

- garantir que l’obligació de res-

pectar, de protegir i de posar en marxa els drets humans -responsabilitat dels Estats- sigui el marc referencial d’interpretació amb el qual les polítiques nacionals i internacionals de protecció del medi ambient, inclosa la lluita contra els canvis climàtics, seran mesurades.

- demanar la creació i el reforç de dispositius de seguiment efectius i transparents de l’acord sobre el clima, els quals es recolzen plenament sobre els mecanismes de seguiment existents en el terreny dels drets humans, és a dir, mitjançant la creació d’un “programa de treball sobre els drets humans i el canvi climàtic” a l’agenda de la Conférence des Parties de la CCNUCC, per tal de seguir i avaluar els esforços fets i els que encara s’han de complir per tal de protegir els drets humans en el marc de les accions climàtiques.
- garantir la creació d’un mecanisme de queixes en el sí de la CCNUCC per assegurar que les violacions dels drets humans cometes en el context de les polítiques de protecció del medi ambient siguin sancionades correctament i que les víctimes puguin tenir un accés efectiu a la justícia.
- recolzar la ratificació universal de la Convenció d’Aarhus sobre

l’accés a la informació, la participació pública en el procés de presa de decisions i l’accés a la justícia en matèria de medi ambient ; garantir que els Estats compleixin amb la seva obligació de garantir el dret a la informació, i que el consentiment lliure, previ i informat dels pobles autòctons i el dret a la informació i la participació efectiva de les comunitats afectades siguin respectats.

- introduir clàusules enfocades a la protecció dels drets humans en els acords de comerç i d’inversions conclous entre Estats, desenvolupant estudis d’impacte relatius als drets humans ex-ante i ex-post, acompanyats de mecanismes de recursos independents permetent la inflexió d’aquests acords en el cas d’impacte negatiu sobre els drets humans.
- desenvolupar els marcs jurídics constringents i complementaris a nivells nacional i internacionals, per tal de prevenir i garantir la reparació per les violacions vinculades a les activitats de les empreses, incloses les transfrontereres, i creant mecanismes de posada en marxa robustos i eficaços.

Adaptació i traducció : Rita Huybens.

Veure notes nº 1-11 en el document: [Le réchauffement climatique, les enjeux pour les droits humains](#)



Insuficiència Climàtica Aguda COP 21

Jordi Miralles. Biòleg i president de la Fundació Terra



14 de desembre de 2015. La COP21, 21a Conferència de les Parts per frenar el canvi climàtic a París (1), es tanca amb un objectiu, però sense mecanismes vinculants per complir-lo perquè les contribucions nacionals (INDCs), que es converteixen en un instrument fonamental, dependran de cada país. Per a alguns el got s'ha omplert a mitges tenint en compte que l'Acord de París és un tractat vinculant (encara que no els objectius nacionals o INDC). Però també ho és el TTIP que impedeix de forma real qualsevol avenç per sortir de l'era del petroli. D'altres afirmen que és el primer acord universal sobre canvi climàtic i representa un possible punt d'inflexió en plantejar per fi un objectiu a llarg termini per sota de 2°C i fins a un màxim d'1,5°C. La imatge és que hi ha una meta, però la realitat és que no hi ha compromisos, és a dir, tota una presumpció de xerrameca i poc més.

Sota la direcció de les Nacions Unides, aquesta nova Cimera ha culminat amb un programa escombraria que no reduirà les emissions. Una cosa que en realitat no farien ni en somnis, doncs no són més que titelles de les multinacionals amb el vist i plau dels nostres vots. Només ens queda el poder personal. Desobediència energètica, boicot al transport aeri i deslocalització del megamercat xinès per tornar a la producció local. No n'hi ha prou amb una societat 100% renovable i, per tant, cal canviar el model. No hi ha cap més camí i cal fer-lo entre tothom. I com més aviat comencem a ser el canvi que volem veure, menys greu serà per a les futures generacions, perquè la política no canviarà si no ho fem nosaltres. Que el 2016 experimentem aquest canvi necessari en la nostra consciència i ésser.

Fa més de vint anys que fan promeses. Totes elles són mínimes, però ho fan

amb una litúrgia grandiloqüent que arrossega fins i tot a les ONG a participar de l'engany.

Novament promeses i una revisió a 5 anys. Els països desenvolupats ja es van comprometre a Copenhaguen el 2009 i Cancún el 2010 per mobilitzar 100 mil milions de dòlars l'any 2020 per ajudar als països en desenvolupament a fer front al canvi climàtic. Aquesta promesa es relaciona amb la responsabilitat històrica dels països desenvolupats en el fenomen de l'escalfament global. L'Acord de París es marca com a objectiu mantenir l'escalfament global per sota de 2°C, tot i que és bo recordar que ja hem emès gairebé les 400ppm de diòxid de carboni a l'atmosfera i que, segons les dades geològiques disponibles, en altres èpoques de la Terra, quan es va aconseguir aquesta proporció de gasos d'efecte hivernacle, la temperatura global ja va ser superior als dos graus previstos a l'acord.

S'ha consensuat un text perquè els polítics als quals representen quedin "fabulosos" en termes de dialèctica, però el contingut és buit. Les declaracions de les principals organitzacions ecologistes expressen aquest gust agre-dolç. Durant el 2015 els països havien de publicar el seu full de ruta per a la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEI). La CMNUCC ha estudiat l'impacte de 146 contribucions nacionals fins al moment (veure [el compromís de la Unió Europea](#), on per cert hi ha Espanya). A més, segons [l'informe de Germanwatch](#), el nostre país, amb iniciatives com l'impost del sol, ha aconseguit quedar a la cua contra el canvi climàtic.

Mentre països amb moltes menys hores de sol que Espanya estan apostant fort per l'energia solar, el Govern espanyol fa tot el contari. Foto: Fundació Terra.

En la seva forma actual, les emissions globals de GEI, segons les previsions científiques (o sigui pura especulació), és que pel 2030 la temperatura global haurà augmentat en 3°C a la fi de segle (diuen entre 2,7 i 3,5°C). En el pitjor dels casos adverteixen que, amb

les tendències actuals, l'escalfament global podria aconseguir entre 4,5 o fins i tot 6°C (aquest escenari climàtic està ben descrit en el llibre [Sis Graus](#)). Gràcies a aquestes aportacions previstes, si s'arriba a un acord a París, especulen que es podria no superar l'objectiu de 2°C per a l'any 2100. Un altre dels objectius de París és que hi hagi un mecanisme de revisió cada cinc anys per veure si s'aconsegueix la millorança climàtica establerta, o sigui més conferències COP.

És hora de sortir al carrer per expressar el rebuig a la política "insostenible" de Kyoto i implicar-se a ser part de la solució. Fotograma del film dirigit per Laure Kervyn titulat Cors verds enfront del canvi climàtic.

Prendre el carrer pel clima

La idea de prendre els carrers el 29 de novembre 2015, la vigília de la gran cimera climàtica de l'ONU a París, va ser un èxit de convocatòria, però tenint en compte els resultats, va servir de ben poc. L'objectiu d'aquesta convocatòria mundial era posar la nota de protesta davant dels focus que se centrarien en les converses de París durant dues setmanes. Una forma de visualitzar que la ciutadania exigia compromisos, amb missatges clars com, per exemple, el de 350.org: mantenir els combustibles fòssils sota terra – de debò, deixar d'excavar i perforar – i finançar una transició justa cap a energies 100% renovables pel 2050.

Les solucions són òbvies: necessitem deixar d'extreure i cremar combustibles fòssils, començar a implementar energies renovables en tots els llocs possibles i assegurar-nos que les comunitats més exposades al canvi climàtic tinguin els recursos que necessiten per donar una resposta a la crisi. Aquest és l'objectiu pel qual [la ciutadania va sortir al carrer](#). No obstant això, qual-sevol pot adonar-se que, més enllà que més de 785 mil persones prenguessin els carrers a tot el món, es manté la realitat que els oligopolis energètics i l'economia consumista no retrocediran gens.

Participar

Calia sortir al carrer per dir NO al canvi climàtic i també per generar entusiasme en aquestes mobilitzacions històriques. Però la tendència dels últims vint anys, on les converses no han complert amb el que la justícia i l'ecologia plantejaria requereixen, s'ha tornat a materialitzar. Organitzacions com [350.org](#) han estat a París promovent uns tallers ([Poder a través de París](#)), on la ciutadania es reunia per debatre les grans accions que ja creixen del milers de llavors plantades i conreades a través d'iniciatives en tot el planeta. L'Acord de París exigeix més que mai involucrar-se perquè aquestes accions siguin efectives i poderoses, i siguin part de cada ésser humà segons les seves possibilitats.

[350.org](#) vol anar més enllà de París. Per això van dissenyar el programa "[La Ruta a través de París](#)": el pla per fer créixer el moviment climàtic i fer que els polítics es facin responsables de les accions que el planeta necessita realment. I es tracta de la ruta a través de París, no la ruta a París. Així que aquesta organització ratifica la realitat que "Els polítics no dirigeixen els moviments, ho fan les persones". Empoderar, doncs, les persones és la clau d'aquest canvi.

Posar fi a les COP

Molt poques persones s'atreveixen a dir que les Conferències de les Parts contra el canvi climàtic liderades per Nacions Unides són un [engany majúscul](#). [Hermann Scheer](#) (1944-2010) ho va fer en múltiples ocasions. L'última, abans de morir, en el seu llibre "[L'imperatiu energètic](#)". Per Hermann Scheer la qüestió era clara: "Sembla clar que les conferències mundials sobre el clima organitzades per Nacions Unides per a l'única cosa que serveixen és per distreure'ns de la veritable tasca: prendre mesures urgents, especialment en el desenvolupament de les energies renovables. Aquestes mesures no poden estar basades en consensos, sinó en fomentar una nova forma de desenvolupament. S'imagina algú que per engegar la xarxa d'internet primer haguéssim hagut de fixar objectius a nivell mundial? La llàstima és que moltes ONGs s'han afegit a aquesta burocràcia en lloc de lluitar per impulsar l'autoconsum energètic, l'eficiència en les comunitats o la implantació de sistemes de mobilitat no contaminant a les ciutats. Aquestes són les veritables urgències que cap Kyoto aprovarà ni impulsarà. I pel 2020, si no hem

pres mesures reals, potser no tinguem ja marge de maniobra per minimitzar els efectes del canvi climàtic sobre la nostra civilització".

Passar a l'acció: desobediència civil climàtica

És necessari impulsar l'anomenada justícia climàtica, o sigui, reduir les desigualtats socials que són generades o alimentades pels efectes del Canvi Climàtic. No obstant això, com deia Gandhi, "sigues el canvi que vols veure al món". Això exigeix un canvi personal i només a través d'aquest podrem canviar l'exterior, el nostre entorn. Quan assumim que la felicitat no depèn de coses externes, llavors, tot és diferent, i en el tema climàtic o de la crisi ecològica succeeix el mateix. Només admetent que som part del planeta, reconeixem quan les nostres accions quotidianes atempten també contra la nostra existència com a part de la naturalesa, Gaia o la Terra. És llavors quan ja no necessitem més consells i un passa a ser el canvi que vol veure.

Només la reconexió amb la naturalesa pot permetre'ns iniciar el canvi personal imprescindible per deixar de ser un problema per al planeta i ser la solució. Foto: Fundació Terra.



Només la nostra reconexió amb la naturalesa pot realment canviar la nostra percepció. Els arbres són éssers vius i no és que no puguem utilitzar la seva fusta, però ho hem de fer amb respecte i agraïment. Dues coses que encara estem molt lluny de sentir. Cada vegada que canviem d'aparell de telefonia mòbil estem cavant un forat immens en el subsòl planetari per extreure els rars metalls que componen els xips que porta cada aparell. I cada vegada que pugem a un cotxe sabent que podríem fer el mateix recorregut amb bicicleta o transport col·lectiu, ens oblidem que el diòxid de carboni alliberat no és a perjudici nostre, que també, sinó de les generacions futures que ens succeiran. La desobediència climàtica implica redefinir les nostres prioritats en l'ús dels diners disponibles. Cada euro decideix el futur. La nostra electricitat pot ser "verda" o fòssil i nuclear. Podem deixar de volar per simple plaer. La nostra comunitat de veïns pot in-

vertir en il·luminació eficient o deixar la que hi havia. Els nostres fills poden comprendre que allò admirable no és escollir unes sabatilles lluminoses amb sola de leds d'una marca global, sinó un calçat fet de forma artesanal amb materials naturals. I així podríem seguir.

La història de les solucions... explicada de forma magistral.

Existeixen més solucions de les que imaginem, però aquestes són aixafades pel poder dels mitjans de comunicació. Enfront d'aquest poder només tenim la nostra boca-orella per divulgar i apostar per aquest esforç mundial de milers d'iniciatives que afavoreixen un nou estil d'habitar el planeta. A internet les trobem totes. Des d'un [telèfon mòbil respectuós amb la naturalesa](#) i el treball digne, fins a com preparar-se un deliciós [liquat vegetal casolà](#) al moment sense tenir necessitat de consumir-ho envasat. Les solucions hi són, només cal dirigir la nostra economia, per escassa que sigui, cap a elles. És una qüestió de prioritat.

De fet, com admetia Hermann Scheer, la telefonia mòbil no existeix perquè les empreses de telecomunicacions ens incitaven a utilitzar-la, sinó perquè la ciutadania la va prendre malgrat que en els seus inicis era molt cara. El mateix succeeix amb l'energia solar fotovoltaica que avui és un 75 % més barata que fa deu anys. Els canvis succeeixen perquè cada persona forma part d'ells en la mesura de les seves possibilitats. I avui, gràcies a les telecomunicacions, tenim cada petit canvi al nostre abast. Aprofitem aquesta oportunitat per canviar i sortim al carrer, però diguem ben fort que "acabin ja amb les COP".

(1) A la Cimera de la Terra a Rio de Janeiro (Brasil) el 1992, es va iniciar un procés de negociació internacional sobre el clima amb la signatura de la Convenció Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic. Aquest compromís signat per la major part dels països participants reconeixia formalment l'existència del canvi climàtic i la responsabilitat humana per fer front a aquest fenomen. El seu objectiu era establir les concentracions atmosfèriques de gasos d'efecte hivernacle a un nivell que evités les interferències nocives en el sistema climàtic per a la vida humana. La Convenció Marc, que va entrar en vigor 21 de març 1994, va ser ratificada per 195 països, i a partir d'aquest moment es va iniciar el procés de les anomenades conferències de les parts (COP). La de París el 2015 és la número 21. En altres paraules, els nostres polítics, amb la nostra aquiescència, porten 21 anys parlant sense fer massa per evitar el canvi climàtic que avança inexorablement. <http://www.terra.org/categorias/blog-de-uno-ecologista/insuficiencia-climatica-aguda>

Encara no sabeu que hi ha un conflicte sagnant a l'est de la RD del Congo?

Rita Huybens i Josep Ramon Giménez Lliga dels Drets dels Pobles



Caddy Adzuba

Pensàvem que la situació no aniria a pitjor. Però sí, la situació a les províncies dels Kivu, la del nord i la del sud, a la República Democràtica del Congo, un any després de la nostra visita, va a pitjor. Hi vam ser a l'estiu del 2014 per a conèixer de prop la situació que volíem denunciar, la situació que poc ressò mediàtic tenia al nostre país: la violència envers les dones, inclosa la més cruel, la violació utilitzada com a arma de guerra, a mans dels grups armats que operen des de fa més de dues dècades a aquest racó de la RDC.

La informació desigual

La nostra denúncia la volíem fer mitjançant un documental que pogués ser difós a Catalunya, Espanya i allà on el poguéssim emetre en francès, que també n'hem fet una versió en aquesta llengua, la llengua oficial a la RDC i amb la que ens comunicàvem amb la majoria dels nostres interlocutors. El resultat ha sigut "Uchungu na tumaini, crònica del dolor i l'esperança", un documental estrenat el 27 de febrer de l'any passat a Barcelona. Des d'aleshores hem estat fent fòrums de debat amb ell per diverses localitats de Catalunya i per Pamplona i Sant Sebastià. Davant, encara anem atenent diversos com-

promisos a l'agenda per organitzar fòrums. Però el que hem constatat durant la difusió del documental ha estat el forat negre informatiu que hi ha entre els nostres conciutadans sobre el drama que es viu a l'est de la RDC, la gairebé nul·la atenció que els mitjans de comunicació dediquen al que allà està passant. És molt preocupant. És ja un comportament consolidat en el mercat de la informació el que fa que no hi ha notícia, i per tant informació, si no és per un conflicte, un desastre, un fet escandalós. I serà més notícia quan aquest fet s'acosti més a la nostra societat. Una altra cosa serà com s'informa, quina serà la mirada que el mitjà en qüestió li donarà a

la informació. D'això n'hauríem de parlar més extensament en un altre escrit. Seguint aquest comportament, el flux d'informació sobre la guerra a Síria i als conflictes del Proper Orient és constant: el tenim més a prop i, sobretot, una de les conseqüències del conflicte, la crisi dels refugiats, repercuteix, i molt, en la Unió Europea a la que pertanyem. De la mateixa manera, els nostres mitjans informatius s'ocupen també d'informacions del Magrib, o per lligams històrics, també són més proclius a informar dels problemes de Llatinoamèrica: Colòmbia, Veneçuela, Cuba, Argentina,... I no diguem ja sobre els Estats Units, que ja sabem més dels

candidats demòcrates i republicans i del Caucusd'Iowa, que de com afecta la disminució del cabal de l'Ebre al Delta.

I si és ben palès que els mitjans donen preferència a publicar sobre conflictes, és que no és objecte d'informació el conflicte de l'est de la RDC amb els milers i milers de morts i les innombrables violacions de dones i infants que ha causat i segueix causant? No és objecte d'informació el que està passant a Sudan del Sud, a la República Centrafricana, a Burundi,...? Nosaltres afirmem que la informació està sotmesa a les seqüeles del colonialisme i, per tant, segueix les pautes de la relació ex-metròpoli/ex-colònia. Així, on tenen més ressò les informacions de la RDC? Doncs a Bèlgica, l'ex-metròpoli. Com les de Bourkina-Fasso, Senegal o Camerun tenen més acollida a França o les de Kènia o Zimbabwe apareixen més als mitjans britànics. I com que ni Catalunya, ni Espanya tenen vincles colonials amb la RDC, concloem doncs, l'escàs interès dels mitjans d'aquí sobre les informacions d'allà. I afegim, a més, que, en general, les informacions ens arriben sota el filtre de la mirada de les grans agències occidentals i se'ls dona poca o gens de veu a les informacions procedents dels països afectats. Una altra perversió informativa. Per això, gairebé diríem que les poques informacions sobre l'Àfrica negra que arriben a la nostra societat ve de la mà de les ong que treballen a aquests països.

En les jornades del projecte europeu de la xarxa DevReporter, de periodistes i professionals de la comunicació per al desenvolupament, en el que han participat ong i periodistes de Catalunya, Piemont i Roina-Alps, celebrades la primera setmana de febrer a Barcelona, s'ha parlat d'això i de moltes altres deficiències de la comunicació en tractar els temes dels països del sud econòmic. I aquí hem sentit la veu autoritzada d'una activista congolese que es deixa la pell i posa la seva vida en perill cada cop que agafa el micro i denuncia les injustícies i barbaritats que estan passant al Kivu Nord i al Kivu Sud. Es tracta de CaddyAdzuba, advocada i periodista a Ràdio Okapi, l'emissora de les forces de pau de l'ONU a la RDC (MONUSCO), i fuet mediàtic contra les continu-

es violacions de dones i infants a aquestes províncies: *“Fixem-nos en el soroll que s'ha arribat a fer pels atemptats a Paris i, en canvi, a casa nostra, a Beni (població al nord de Kivu Nord) han mort assassinades més de 600 persones i ningú no en parla. Això ens colpeix molt, i ens preguntem què passa al món, per què la comunitat internacional no s'interessa per aquesta massacre.*



És que els francesos morts són molt més superiors que els congoleseos que són massacrats cada dia? Perquè el que passa a Beni també es pot qualificar de terrorisme”.

Beni fustigada pels rebels i abandonada a la seva sort

L'estiu de 2014, quan vam gravar el documental, vam ser a Beni entrevistant una noia de 17 anys segregada i esclavitzada sexualment durant 8 mesos per un grup rebel, i que estava embarassada. Els rebels havien aparegut de cop en el llogaret i van matar els pares, les seves tietes, va morir un germanet que duia en el forcejament i se la van endur els rebels amb altres noies cap el campament que tenien dins la selva. Aquesta és la manera com solen procedir aquests grups armats en les seves aparicions sobtades en el pobles i llogarets. En aquell moment, l'estiu de 2014, Beni era considerada una zona segura. Però, tres mesos més tard, a l'octubre, les bandes armades van començar a fer incursions en diferents punts del municipi i la mort i les violacions van començar a ser notícia habitual. Aquest darrer novembre, quan vam viatjar a Butembo, a un 60 quilòmetres al sud de Beni, el balanç de morts ja era al voltant de 600, segons les informacions que vam

recollir. A Beni moltes escoles s'han transformat amb espais ocupats: algunes d'un cantó del municipi eren ocupades pels grups armats i algunes de l'altre cantó s'havien habilitat com a centres d'acollida pels desplaçats. La MONUSCO i l'exèrcit regular de la RDC es veuen incapaces de controlar la situació per l'estratègia de moviments de guerrilla que utilitzen els rebels ADF (Allied-Democratic Forces), una organització terrorista islamista oposada al règim ugandès del president Yoweri Museveni. *“Pel que fa a l'exèrcit de la RDC, des de la societat civil l'acusem d'inacció, perquè ja fa un any que massacren la població i no troben una solució militar, ni organitzen una gran expedició que eradiqui la situació” -denuncia la Caddy. “Els ciutadans no poden fer res, no poden treballar, Beni està abandonada, vivint en la inseguretat i són les dones i els infants els que ho pateixen. Però insistim en exigir el compromís del govern per fer front a la situació. Kinshasa ha oblidat Beni i no veiem el compromís del govern ni tant sols per consolar la població. Els membres del govern passen quasi per casualitat un o dos dies, però mai mobilitzen tota la comunitat congolese per intentar de fer front a la situació. Mai han convocat un dol nacional. Per això ens plantejem la pregunta: els morts de Beni interessen a algú?”*

A més dels grups armats ugandesos ADF-Nalu, que ja hem esmentat, en l'escenari dels dos Kivu operen també els ruandesos hutus FDLR (Forces Democratiques de Libération de Rwanda), que van fugir de Rwanda quan els tutsis van conquerir el poder, i diversos grups locals coneguts genèricament com els Mai Mai. Uns grups que primer van aparèixer com a defenses locals contra els grups estrangers, però que han acabat actuant com els anteriors, practicant el banditatge i sembrant el terror. CaddyAdzuba ho diu ben clar: *“De fet, si es fa un mapa d'ubicació dels recursos miners a la zona, trobarem que coincideix amb els llocs on són presents els grups armats. Allà on hi hagi mines d'or, de coltan, de cassiterita... mines en general, allà hi haurà concentració de grups armats.... No trobarem grups armats on no hi hagi minerals. La qual cosa explica quins són els interessos d'aquests grups. L'explotació*

d'aquests minerals són la seva força, el seu finançament. Canvien el mineral per les armes. Tot això en detriment de la població que viu a la zona i que segueix patint les massacres i sent utilitzada com esclava al voltant de les mines. Són zones que produeixen minerals no controlats. Quan es parla de zona verda, fem referència a les mines d'on surt mineral amb traçabilitat (certificació de l'origen i dels diferents processos de producció i distribució), en les que el govern congolès ha engegat un programa d'explotació legal. Però malauradament, això va a poc a poc degut a la inestabilitat, a la manca de seguretat. I, per exemple, en el cas de Beni allà on es troben els grups de l'ADF el govern no té autoritat. Així que l'autoritat de l'Estat es limita a unes quantes explotacions minoritàries. I els que treballen a les mines il·legals són infants que no van a l'escola i que no viuen la seva infantesa. I també dones a les que obliguen a treballar a les mines. A més, les que no forcen per anar a les mines, les obliguen a prostituir-se, amb els perills de contagiar-se amb la sida, de quedar embarassades,..."

La força de la dona congoleesa

Però volem que se sàpiga també, tapant el forat negre informatiu que

veiem sobre aquest conflicte, que en els Kivu les que primer treballen de valent per estabilitzar les dones i els infants violats i maltractats són, sobretot, dones. Dones organitzades en associacions civils que porten hospitals, clíniques de psicoteràpia i de sensibilització i bufets de defensa jurídica. Amb aquestes associacions hem establert, des de la Lliga, un projecte de cooperació per tal de recuperar les dones i els infants víctimes de la violència a través del que es coneix com a "Maisons d'écoute", uns centres d'assistència personalitzada on es diagnostica la patologia de les víctimes i s'hi treballa amb elles fins el final de la seva recuperació. Perquè en aquesta societat voltada de perills trobem dones lluitadores i organitzades que saben molt bé com treballar. El que els fa falta són recursos financers per seguir al peu del canó. L'altra cosa que els falta és la participació activa en la presa de decisions polítiques. Com afirma la Caddy, "la dona, en la societat civil, també s'ha d'ocupar de la política, ha de vèncer la por i postular per càrrecs de decisió". Durant la seva visita a Barcelona, a totes les entrevistes, la Caddy Adzuba no es va cansar de repetir i exigir la participació de les dones congoleeses en l'espai polític, ja que, ara per ara, les més dinà-

miques limiten la seva presència en les entitats socials i les ONG. I acusa directament el tracte rebut pel president Kabila: "El govern ens ha enganyat, és una decepció total... La llei electoral ha estat modificada i no contempla gran cosa per la dona. És a dir, hi ha una llei que parla de la participació de la dona, però alhora no pressiona als partits polítics per tal d'incloure dones en les seves llistes. Imagineu que les dones pressionessin per elaborar llistes amb l'alternança d'un home, una dona, un home, una dona...i veuríem com aniria la participació de la dona. Però, malauradament no és el cas. A la llei hi ha un article que diu que cal la participació de la dona, però no concreta res. Només són bones intencions. El mateix president ens va enganyar en prometre invertir en la participació de la dona, per després no respectar la seva paraula i seguim amb el 8% de participació de la dona".

Tot i això, la Caddy és optimista i lluitadora: està convençuda que l'activisme de tantes i tantes dones portarà el canvi, el respecte als seus drets...El camí serà llarg.



Reunió amb entitats a Lafede

Ningú sense sostre. Entrevista a representants de l'Associació Sense Sostre de Sabadell

per Begoña Basterretxea i Josep Ramon Giménez



Un bon dia la Rosalia, fent de voluntària als menjadors de les monges de Calcuta, es va preguntar que entre tota aquella gent que venia a buscar un plat de menjar hi havia d'haver també qui deuria dormir sota les estrelles. Va recolzar les seves inquietuds en les espatlles del seu marit i dels seus fills. Va trobar la Pilar i el Jordi en unes reunions de Càritas i tots plegats es van engrescar en crear una associació per donar aixopluc a les persones sense sostre. Avui són al número 135 del carrer Manso de Sabadell.

Per fer l'associació veu recórrer a gent propera: amics, familiars,...

Rosalia: Sí, però al principi en els estatuts vam posar que aniríem a l'Ajuntament perquè ens posés un local per acollir els sense sostre. La nostra idea no va reeixir, perquè l'Ajuntament ens va dir, primer, que no hi havia gent al carrer i, després, que ens ho havíem de fer nosaltres. Però clar que hi havia homes al carrer. Les monges de Calcuta només acollien dones. I els homes on podien anar? Els Drapaires d'Emaús acollien alguns immigrants uns mesos, però a Sabadell no n'hi havia res més.

Jordi: quan vam començar érem a la plataforma Sabadell Solidari, on hi havia Càritas, gent de diferents esglésies, hi havia els d'Emaús,... Allà es va plantejar de fer un alberg.

Rosalia: Allà va ser on vam decidir entre tots de fer un projecte. Va arribar el Jordi i vam consolidar l'associació. Perquè l'alberg ni l'Ajuntament, ni Càritas el volien. Pensaven que produiria l'efecte crida.

Jordi: Aleshores vam començar a parlar amb els tècnics de Càritas i amb la Rosa d'Emaús i amb altres per tirar endavant l'opció pisos. Vam estar parlant per fer el projecte entre tots, el vam elaborar i li vam passar als tècnics de Càritas, i al final, després d'un any treballant en el projecte, els de Càritas van dir de fer-lo ells sols i nosaltres ens vam dissoldre.

Rosalia: I va ser quan van sortir uns amics nostres i, en saber el que ens havia passat, van dir de donar-nos 12.000 euros durant tres anys per tirar endavant el projecte. I així va ser com el vam consolidar.

Qui va ser?

Rosalia: Volen ser a l'anonimat. I a partir d'aquí vam començar a buscar pis per llogar i vam trobar-ne un al carrer de l'Illa. El vam inaugurar el mes de març de 2013 amb capacitat per 10 persones.

Jordi: i una cosa molt important és que vam decidir que com a responsable de l'habitatge s'hi posés una de

les persones acollides. Bé, dos, n'hi van haver dos, el Jesús i l'Adama. I això ha estat clau per l'èxit de la gestió, perquè nosaltres som voluntaris i no ens hi podem dedicar. Podíem anar-hi els caps de setmana, però res més.

Rosalia: El millor va ser triar aquestes dues persones que venien als menjadors de les monges de Calcuta perquè se'n fessin responsables i que eren a una llista de persones sense sostre que teníem controlades en unes fitxes.

Perquè, com localitzeu els que tenien necessitat d'un sostre?

Rosalia: Doncs entre la seixantena de persones que venien als menjadors. I amb un grup religiós que es deia Fàbrica, que també tenien molta gent que vivia al carrer. També vam trobar el Jesús, que és pintor i vam dir que com que calia pintar la casa, que busqués entre els del menjador un equip. I vam veure que el Jesús era molt responsable i el vam escollir. I l'Adama venia de la parròquia, que estava acollit per mossèn



Carles, de Can Rull, i era un noi sense sostre de Burquina Fasso.

I tu Jesús, que anaves al menjador de Càritas, com vas arribar a aquesta situació?

Jesús: De trobar-me al carrer? Doncs et vas deixant, et vas deixant i quan mires al teu voltant ja et trobes al pou. Vaig estar tres anys en una casa compartida amb molta gent, anant als menjadors de Càritas i als Serveis Socials, i a viure amb lo just, amb els 4 euros que aconseguies al dia i això. Llavors ja vaig conèixer la Rosalia, vaig conèixer el projecte i vaig pensar que estava bé, que era una oportunitat. I com que coneixia la gent del menjador, sabia qui era més problemàtic, qui tenia problemes d'alcohol i tot això. Però a la vegada sóc un usuari més de la casa.

Pilar: És que ell és un més i coneix les seves mancances, les seves necessitats. Si hi haguéssim posat un professional hauríem tingut dos estatus, el del professional i el de l'usuari. Però el Jesús és al seu nivell, els altres li poden expressar amb més confiança el que senten.

Al carrer de l'Illa i aquí, al carrer Manso, hi ha la mateixa capacitat?

Rosalia: Sí, 10 persones. Entren a les 6 de la tarda, renten la seva roba, es dutxen, fan el sopar i seuen a taula tots junts com una família. Se'n van a dormir i al matí esmorzen, netegen i endrecen les seves coses, i després se'n van al carrer. Perquè no volem que s'estiguin al sofà, volem que envii'n currículums, que busquin feina, que facin cursos,...

Jesús: És que jo no veig la casa com a un lloc de tancar-se aquí. Solucio-

nem el tema del menjar, del fred,... Això d'aquí ha de ser un "trampolín", o sigui, venir aquí, agafar forces i sortir.

Rosalia: Nosaltres hem mirat que hi hagi un tutor per cada un i ajudar-los a que trobin un camí de sortida. Perquè els que arriben aquí porten una motxilla plena de problemes.

Jordi: El primer any vam contractar un psicòleg per ajudar-los a que potenciessin l'autoestima i hi van participar tots. També vam fer un curs amb l'Ajuntament, amb l'àrea de Salut, "avis saludables"... Però el que és més important és venir aquí a sopar cada dia, perquè l'un ajuda l'altre, i això, amb el nostre acompanyament, descobrim el que els interessa i arribem a fer-los-hi, fins i tot, cursos a mida. Hi ha qui li interessa fuster, electricitat, un era de pintar sobre vidre, hi ha el José que va fer restauració de mobles, han fet de cuina al vapor Llonch... Tot això són cursos que nosaltres els paguem, però així els obrim la possibilitat de que trobin feina. També amb Creu Roja que col·labora ensenyant-los a fer currículums i aprendre a trobar feina per Internet. L'Adama va fer el curs de cuina a Barcelona i va trobar feina a un restaurant i allà segueix.

I dels 10 que van començar al carrer de l'Illa quants se n'han sortit fins ara?

Rosalia: Des de llavors sis ja són fora rehabilitats, amb feina, l'autoestima pujada, el seu pis llogat,... Després el que hi ha són diverses entrades i sortides. Però sis estan totalment rehabilitats. N'hi ha hagut dos que han pogut tenir contracte de treball, els papers de residència i ja han pogut

anar al seu país a veure els seus pares, que feia 10 anys que no els veien. I tot això és motiu d'orgull per a tots nosaltres. En definitiva, es tracta de que se n'adonin del que els passa, que acceptin sortir del pou i nosaltres els ajudem. Però han de ser ells.

I casos que no se n'han sortit?

Jordi: De vegades hi ha persones alcohòliques que no aconseguen superar la seva addicció i causen problemes de tensió. I és clar, nosaltres parlem amb ells, després de parlar-ho en junta, fins a tres vegades, perquè una de les normes és que no poden entrar beguts.

Rosalia: La primera vegada que parlem amb ells és que reconeguin el seu problema, que moltes vegades no ho fan, però si ells volen sortir-se'n tenim un tracte amb Ethos (Associació per a la Prevenció i la Rehabilitació), ens en fem càrrec dels costos, i hi ha gent que fa el tractament i se'n surt. Però clar, també n'hi ha qui fa la primera sessió i no hi torna. Llavors no poden seguir venint. En canvi tenim el cas d'un noi que va venir amb problemes de drogues i va acceptar de seguir el tractament per superar la seva addicció. El més important és que ho admetin, perquè no poden venir aquí i anar causant problemes al Jesús i als altres.

Teniu un psicòleg a l'Associació?

Rosalia: Tenim una psicòloga voluntària, que els atén individualment i també ens marca unes pautes a nosaltres.

I assistència mèdica?

Rosalia: Tenim el suport de l'assistent social d'aquí, als que empa-

dronem, o bé l'assistent social que tinguin en el CAP on estiguin empadronats. I si no tenen papers, llavors li paguem nosaltres.

I això del projecte Trian's, què és?

Jordi: El que passa és que nosaltres tenim acolliment nocturn, però durant el dia, què? Mira, nosaltres fem pagar un euro cada dia, una mesura que ens va costar de prendre, però que és positiva. Clar, si fas pagar un euro al dia has de facilitar a la gent que pugui aconseguir l'euro, com a mínim. Hi ha gent que té el mitjà per aconseguir-lo, per amics, ajudes, perquè ha treballat,... el fet de pagar un euro és una manera de valoritzar el servei que reben aquí, que afavoreix la reinserció. És com dir que no li donem el servei sense més, sinó que d'alguna manera s'ho guanyen.

Rosalia: I és bo que portin alguns euros a la butxaca també, perquè els dona seguretat. I pagar un euro aquí per menjar i dormir té un valor simbòlic, que no tinguin la sensació de que tot és gratis. I també és una petita part del nostre pressupost.

Jordi: Però com que volíem garantir que ingressaven uns diners i no volíem que anessin demanant, el que vam fer va ser un taller ocupacional, de manera que les persones que volguessin ferien una feina de reciclatge, de manualitats industrials, que els ha anat permeten anar guanyant uns calerets per pagar la seva estada i portar algun euro a la butxaca. Això és el projecte Trian's.

Rosalia: I el Jesús porta el control de les hores que hi dedica cadascú i se'ls hi paga en funció d'aquesta dedicació. I a més els va molt bé el treball en equip. I també volem fer feines de transport de mobles als pisos, acompanyament de persones grans a la llar,... clar, coses que ja sabien fer, perquè abans de que aquestes persones caiguessin en el problema que els ha portat al carrer tenien una feina i, per tant, es tracta de recuperar el que ja sabien fer: fuster, forner,...

No hi ha cap associació a Sabadell que faci una feina com la vostra?

Jordi: Sí, Càritas fa alguna cosa semblant, Sabadell sostre, que ho subvenciona l'Ajuntament i ho gestiona Actua Vallès.

I teniu alguna relació amb alguna altra entitat del vostre camp?

Rosalia: A Sabadell no, però a Bar-

celona amb la Fundació Arrels. Però Arrels treballa amb gent que ja porta molts anys al carrer i que són pràcticament irrecuperables. En canvi nosaltres tenim persones que fa poc que són en aquesta situació i podem esperar que recuperin l'autoestima i que se'n surtin.

Teniu demandes que no podeu atendre?

Rosalia: Sí, clar. En aquests casos els acostuem a adreçar a Càritas, a l'Ajuntament o a l'assistenta. Nosaltres només tenim les 10 places i també un pis de seguiment a la Creu Alta per quatre persones, que ja tenen feina i les ajudem, però el lloguer del pis i de les despeses s'ho paguen tot entre els quatre.

Jordi: Ara bé, com que el pis és llogat al nostre nom, si un mes algú no pot pagar, doncs li paguem nosaltres.

Rosalia: Ara, ens truquen de Castell del Vallès, del Taulí per si tenim plaça,... sobretot a l'hivern tenim més demandes. Per això volem ampliar en dos projectes, l'un és un centre de dia, perquè aquesta gent no estigui tot el dia al carrer, i aquí també hi posaríem les urgències del Taulí, que de vegades ens truquen i ens demanen que han operat un sense sostre i després la convalescència l'han de fer al carrer. Alguna vegada n'hem tingut, però aquí no tenim ascensor i, clar, hauríem de trobar un local de fàcil accés.

Pilar: Els caps de setmana ja tenim d'acollits que estan malalts. Però després no tenim espai per la resta de la setmana. El que passa és que aquí a Sabadell no hi ha cap alberg i això és molt important. I on va aquesta gent, com ara durant l'operació fred, que, a més, només es posa en marxa si s'arriba a 0°?

I suport del'Ajuntament, no en teniu cap?

Rosalia: Bé, demanem subvenció i ens donen 1.000 euros l'any, amb els que podem comprar armaris o coses d'aquestes, perquè el lloguer de la casa ja ens costa 800 euros al mes. Però en fi, si ens donen 1.000 euros, doncs els estem agraïts, perquè és el que acostumen a donar a les entitats per aquests conceptes.

El finançament, doncs, és a càrrec dels socis.

Rosalia: Sí, aportacions voluntàries dels socis. En som 35. I entre les aportacions i les donacions ens surt un pressupost de 35.000 euros l'any.

I difoneu la vostra feina i teniu col·laboració de voluntaris?

Rosalia: Com a difusió de vegades hem fet propaganda per Nadal o Sant Jordi, o hem fet tallers amb ells pintant o fent punts de llibre, roses de paper,... i quant a col·laboracions, doncs hi ha gent que porta menjar, venen tutors voluntaris o una noia que ve un cop al mes i fa excursions amb ells, on s'hi pugui anar amb tren o amb autobús, com ara a Sitges, Barcelona, Tarragona,... Visiten monuments i, en definitiva, els fa de guia i ho fa molt bé.

I quin percentatge d'usuaris són d'aquí respecte als estrangers?

Rosalia: Hi havia un temps que eren meitat i meitat, més o menys, però ara són més els d'aquí.

Jordi: 10 de 16 són d'aquí, ho expossem en la memòria de l'any passat. Després hi ha hagut moltes sortides i entrades de persones no estables.

Us ha vingut a veure al cap d'un temps alguna de les persones que ha superat la seva situació?

Rosalia: Tenim l'Adama que està treballant a Barcelona i està superagrat d'haver superat el procés; tenim un altre que ha aconseguit feina i ha tornat a tenir relació amb els seus pares i la germana, que això és maco, tornar a tenir els vincles familiars; tenim dos més que han pogut tornar als seus països a veure els seus pares i tornar aquí amb feina, o un altre que estava dormint en un garatge i després de ser reeducat, està estable i ha trobat feina. I, a més, ara ens trobem amb altres, com és el cas del Jesús, que com que ho han superat, volen ajudar a altres persones fent de tutor o amb l'associació, i això és molt maco.

Un agraïment a vosaltres i també a la vida.

Rosalia: Sí, a la vida.

Això s'ho val tot, no?

Rosalia: Sí. De vegades tens alguna decepció. Però després penses amb tota la gent que has ajudat i veus que val la pena seguir.

Associació Ningú Sense Sostre

c/Manso, 135, Sabadell 08205

NIF: G65240434

inscrip.nr. 1035 de Sabadell

Contacte: Rosalia Morera Pascual, presidenta

Mobil: 659 25 70 87

On han anat a parar les flors?



Muriel Giménez
Periodista



Where have all the flowers gone? Cantava Joan Baez versionant a Pete Seeger en una cançó que sonava com un lament. Eren temps de guerra, de la guerra del Vietnam, i els hippies s'oposaven a la violència recordant com de destructives eren les guerres. Mort, dolor i destrucció. I així ho recordava també Fernando León de Aranoa a *Un día perfecto* (2015), utilitzant aquesta cançó per il·lustrar el seu darrer film, ambientat, com resava la introducció “en algun lloc dels Balcans al 1995.”



L'any passat es van commemorar els vint anys de la fi de la guerra dels Balcans i el cineasta espanyol es va atrevir a trencar amb tots els tabús i fer-ne una “comèdia”. Una comèdia àcida, punxant i tràgica sobre un grup de cooperants que ajuda a la població de l'antiga Iugoslàvia en la primera etapa d'un alto el foc. I se'n va sortir victoriosos. Amb les magnífiques interpretacions de Benicio del Toro, Tim Robbins, Olga Kurylenko i Melanie Thierry, com els cooperants, i de Fedja Stukan i Eldar Residovic, en la pell d'un traductor i un nen, respectivament. El film fa un retrat alhora divertit, dur i amarg del periple d'aquests cooperants a la recerca d'una corda que els permeti treure un cadàver d'un pou, abans que la putrefacció deixi sense aigua a una població prou damnificada per gairebé quatre anys de cruenta guerra.

En aquest film sobre la guerra del Bosnia no es veuen, gairebé, ni morts, ni bombes, però a la pantalla es respira en tot moment l'olor pel terror viscut en un país que encara sagna per tot arreu. Mentre, l'espectador assisteix atònit a l'absurda burocràcia de les Nacions Unides i dels protocols sota els quals es regeixen les organitzacions no governamentals, sovint tan rebuscada com les sinuoses carreteres que van recorrent els personatges. Uns

personatges plens de matisos, alguns d'ells ben pintorescos. El ritme es manté en tot moment gràcies a aquest absurd i a unes converses àgils i plenes d'ironia que diu molt, entre línies, no només de la guerra, sinó del món que envolta la guerra, tant dels altruistes que ajuden la població com dels que es lucren del seu patiment.

León de Aranoa aconsegueix tancar un film rodó navegant entre la comèdia i la tragèdia sense perdre el ritme. I és precisament per aquesta indefinició de gènere on la pel·lícula es converteix en una gran obra antibel·licista. Viva, versemblant, intensa, amb ànima. I se'l pot felicitar per crear una pel·lícula militant fugint del temptador maniqueisme que envolta aquests tipus de films.



No és tant exemplar, en aquest sentit, el més que notable film dirigit, sorprenentment, per Angelina Jolie. Rodat en serbobosni i amb actors locals, *En tierra de sangre y miel* (2011), explica la relació entre un militar serbi i una pintora bosniana musulmana. La història comença just abans d'iniciar-se la guerra i es perllonga fins als darrers mesos de la contesa. La trama atrapa, des dels primers minuts fins a l'impacte final, i deixa sense alè l'espectador. Potser es delecta excessivament amb la insòlita, i ben sovint malaltissa, relació “d'amor”, reconvertida en síndrome d'Estocolm, dels dos personatges principals. Una relació que aparentment seria inversemblant si no fos perquè eren freqüents les relacions personals entre bosnians, serbis i croats abans de l'esclat del conflicte, i van tenir veritables dificultats per trobar el seu lloc un cop iniciada la guerra. Aquesta realitat es converteix en una constant al llarg de la pel·lícula. “No puedo odiar a todos los serbios” diu un civil bosnià als seus col·legues “Mi madre es serbia”. “No me gusta participar en esta guerra, matar a compañeros de pupitre” afegeix un capità serbi.



No obstant, durant tot el llargmetratge se separa una línia ben clara entre els bons i els dolents en aquesta

guerra. I malgrat no és difícil posar-se del costat dels bosnians musulmans després d'Srebrenica i de conèixer la superioritat militar i la força política que tenien els nacionalistes serbis, hagués sigut més coherent rebaixar uns graus la monstruositat d'aquests personatges.

Els representen el discurs de l'odi, present en tota la pel·lícula, quan justifiquen l'aniquilació dels bosnians com a venjança per les matances dels seus familiars, realitzades pels turcs a principis del segle XX. Alhora, els serbis són retratats al llarg de tot el film com sàdics alienats, salvatges sense ànima pels qui la vida de l'altre no té cap tipus de valor, i que obtenen plaer amb l'acció criminal. Jolie tendeix a inhumanitzar els serbis, caient en algun moment en la simplificació i la caricatura, malgrat específica que parlen dels chetniks, els paramilitars ultranacionalistes serbis.

Tot el film és, doncs, un repàs de les atrocitats comeses. Un compendi dels delictes a mans dels militars serbis durant la guerra: la proliferació de francotiradors i la seva sang freda; recent nascuts morts de manera absolutament salvatge; camps de concentració; els efectes devastadors del setge de Sarajevo; el sadisme sense límits... però, sobretot, la violència contra la dona.



La verdad oculta (2010)

La dona va ser utilitzada durant tot el conflicte dels Balcans com a arma de guerra, i Jolie en fa un acurat seguiment. Mentre els homes acabaven amb un tret al cap i enterrats en calç viva, les dones van

ser usades com esclaves sexuals, sacs de boxa, cuineres, escuts humans... i el film ho explica amb tot detall. No en va, la violència sexual a l'antiga Iugoslàvia va ser tipificada de crims contra la humanitat, amb més de 50.000 casos documentats.



Però les violacions contra les dones no van ser només accions realitzades pels bàndols en conflicte, sinó també per les forces internacionals de pacificació. Tristament famosos van ser els bordells farcits de dones locals que servien als cascos blaus a Sarajevo. I així ho recorda *La verdad oculta* (Larysa Kondracki, 2010), basada en la història real d'una policia (meravellosament interpretada

per Rachel Weisz) que, després d'estar una temporada als Balcans dins la policia internacional, va destapar una xarxa lucrativa de tràfic sexual de dones obligades a prostituir-se. I ja no hi havia l'excusa de la guerra, ni del sadisme ètnic: els fets van ocórrer a finals dels anys 90 i els responsables eren soldats, policies i alts funcionaris de les forces de pacificació de l'OTAN, enviades allí per vetllar per la fràgil pau a la zona.

Una vegada més, el negoci de la guerra (i també de la postguerra). I, novament, les dones, les grans víctimes, tant en el front com a la rereguarda.

I ara? On aniran les flors?

Ara les flors fugen de Síria i intenten entrar a una Europa a qualsevol preu (un preu ben alt). Fugen també de l'Iraq, de l'Afganistan, de Líbia... alguns són considerats refugiats, d'altres immigrants, però tots s'allunyen de l'horror, sigui de les armes o de la pobresa.



Return to Homs (2013)

Les seves ciutats són ara com ho eren les de Bòsnia. Homs s'aixeca ara amb un paisatge tant devastador avui com fa vint anys era el de Sarajevo. I en fa setanta, Varsòvia.

Destrucció absoluta, ciutats fantasma. Aquesta és l'evolució que mostra el documental *Return to Homs* (Tala Derki, 2013), guanyador del premi al millor documental al Festival de Sundance del 2014. El llargmetratge, realitzat durant 3 anys, de 2011 a 2013, a la ciutat siriana del mateix títol, fa un seguiment de Basset, des de l'eufòria per l'onada revolucionària de la "primavera àrab", fins al setge i destrucció de la seva ciutat.

Les imatges no són fictícies, són absolutament reals, realitzades per un equip de gravació siriana que, càmera a l'espatlla i intentant dotar d'una coherència a allò gravat, no escatimen en mostrar com la lluita de la població, mancada de mitjans, és desigual contra un exèrcit regular. I per tant, les morts són reals, com també les matances, les bombes, la destrucció dels edificis, els desplaçaments forçats de la població civil.

Aquest documental és un nou testimoni de la història de l'horror al món. Una nova vergonya per a la comunitat internacional, novament paralitzada i inoperant en defensa dels seus interessos. Però això dona per un altre article.



Activitats de la Lliga



1a edició de la festa Mescla't

El diumenge 25 d'octubre la Lliga va participar a la festa Mescla't, promoguda per l'Ajuntament, que va tenir lloc a la plaça Doctor Robert. La festa, en forma de fira d'entitats, tenia com a eixos centrals la Convivència, la Solidaritat, la Cooperació i la Inclusió Social. Durant tot el dia, a més a més de la mostra d'entitats, es van organitzar actuacions musicals, tallers, xerrades, jocs o teatre.



Un conte, una lliçó de vida

El divendres 11 de desembre, el grup de Contes Solidaris de la Lliga de nou va fer gaudir els nens i nenes portant-los al món del conte i de les activitats manuals a la Biblioteca Vapor Badia. L'activitat es feia en commemoració del Dia Internacional dels Drets Humans i a través del conte Com vaig curar el pare de la seva por als nouvinguts. El conte mostra els pre-judicis que tenim els adults en relació als nouvinguts i la lliçó que, sovint, ens donen els nens.



Projecció del documental Fronteres, Caure del Niu

El 18 de desembre, dia del Migrant, l'SCAI va projectar a l'Espai Àgora el documental Fronteres, Caure del Niu de Susanna Barranco. La sessió va comptar amb la presència de la directora que va contextualitzar el seu treball.

Caure del Niu explora la vida de diferents joves i infants immigrants que han arribat a Barcelona a través de les preocupacions, anhels, esperances i dificultats que es troben a l'hora de començar una nova vida.



El documental Uchungu na tumaini segueix fent camí

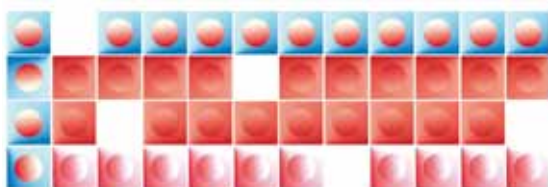
Des del mes de novembre fins al febrer, el documental Uchungu na tumaini, crònica del dolor i l'esperança, que la Lliga ha produït per a la sensibilització sobre les conseqüències envers les dones i els infants en el conflicte que segueix viu a l'est de la República Democràtica del Congo, segueix obrint debats arreu. Els cinefòrums han estat celebrats a Pamplona, Donosti, Lleida, Caldes de Montbui, Sant Joan de les Abadesses, Tarragona, Sabadell (Alliance Française), Girona i Sant Cugat del Vallès.



Parlem de Revolucions

Juntament amb l'Alliance Française i el Cineclub Sabadell, la Lliga ha iniciat aquest mes de febrer el cicle Una mirada a les revolucions d'ahir i d'avui. El cicle es nodreix de pel·lícules, documentals i xerrades d'experts i se centra en tres revolucions històriques: la Revolució Francesa, la Mexicana i la Russa per acabar plantejant les revolucions actuals.

Les sessions van començar el 3 de febrer a l'Alliance Française per acabar el 29 de febrer als cinemes Imperial amb la projecció de No estemos solos, de Pere Joan Ventura i la xerrada Les primaveres àrabs al Magrib i Els moviments socials actuals a càrrec de Laura Feliu i Jordi Mir, respectivament, de nou a l'Alliance Française.



UNA MIRADA A LES REVOLUCIONS D'AHIR I D'AVUI

vol ser una aproximació a tres revolucions històriques: Revolució Francesa, Revolució Mexicana i Revolució Russa; així com analitzar les revolucions actuals. Què ha quedat en les nostres societats de revolucions tan universals com la Francesa o la Russa? Tenen elements en comú aquestes tres grans revolucions històriques? Són "les primaveres àrabs" autèntiques revolucions? Aquestes i d'altres preguntes són les que ens volem plantejar en aquest cicle en què, novament, el món del cinema i del documental ens serveixen per submergir-nos a la història en majúscules. Esperem que les narracions audiovisuals escollides i les paraules dels nostres ponents puguin donar nous significats a l'apassionant món de les Revolucions. Us hi esperem!



Santa Coloma Ens Uneix



Teniu a les vostres mans el programa de la cinquena edició del Curs de filosofia per la pau que organitza la Lliga dels Drets dels Pobles, amb el suport de l'Ajuntament, a la nostra ciutat.

Ponents de reconegut prestigi compartiran amb nosaltres els reptes que té Europa per trencar els murs que enguany fan impossible aquell projecte polític somiat per Jean Monnet. La desregulació a escala global permet que l'economia més perversa i contrària als interessos de la majoria inundi de pobresa, desigualtat i inseguretats als barris dels estats del benestar. Mentre els nacionalismes identitaris revifem a la vella Europa, els estats nació ja no tenen sobirania per fer front a les amenaces i reptes transfronterers com el tràfic de drogues, de persones per a l'exploració sexual, el terrorisme i, tal com veiem amb impotència aquests dies, la gestió de la crisi humanitària de les persones que fugen de les guerres i necessiten asil polític. La identitat cívica europea està en crisi, ja que el projecte europeu està més preocupat pel dictat econòmic de la moneda que no pas per la ciutadania. I els únics espais reals que actualment mereixen atenció en la seva lluita contra les desigualtats són les ciutats, cada cop més compromeses en xarxes informals de cooperació real i de la mà de la ciutadania organitzada. És per aquestes raons que té molt sentit que a Santa Coloma de Gramenet ens formem i reflexionem davant les amenaces, per tal de tenir consciències actives, lliures i fortes per trobar els espais reals de transformació per a una governança democràtica també a escala global. A les ciutats del present s'albirava un millor futur a escala global, al qual no volem renunciar. Reflexionem-hi doncs!

Núria Parlon Gil
Alcaldeessa de Santa Coloma de Gramenet



Il·lustració de portada: Carla Sánchez



Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet



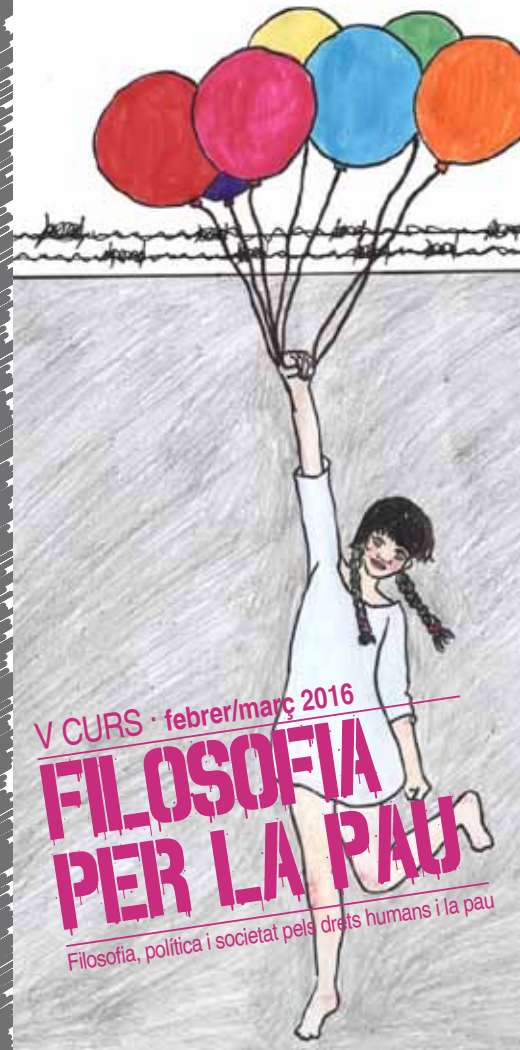
Diputació de Barcelona



LLIGA DELS DRETS DELS POBLES



Mas Fonollar



També a Santa Coloma de Gramenet s'està celebrant el V curs de Filosofia per la Pau. MURS A L'EUROPA DEL SEGLE XXI

El curs va començar el 8 de febrer i s'acabarà el 14 de març al Centre Mas Fonollar

Les sessions es fan els dilluns i tracten sobre: Els tractats internacionals del comerç TTIP; Seguretat, protecció, manipulació emocional; Les migracions; Mare mortum, el drama dels refugiats; Les religions generen violència?, i Repensant Europa / L'Europa del futur ...

...i per l'abril preparem el cicle L'Índia: Ahir i avui

Del 5 d'abril al 24 de maig a l'Auditori de la Biblioteca municipal Vapor Badia de Sabadell

El cicle de conferències sobre l'Índia el fem sota el títol "Els Brics, els països emergents"

Programa:

- Diversitat cultural i pluralisme religiós. Agustí Paniker
- La societat de castes. Agustí Paniker
- El camí cap a la independència: política i societat als segles XIX i XX. Artur Domingo
- Gandhi, un revolucionari diferent. Artur Domingo
- El conflicte Índia - Pakistan. Enric Prat
- Democràcia i desigualtats socials. Enric Prat
- El federalisme a l'Índia. Joan Botella

- Moviments socials i polítics avui. Artur Domingo



"Contraportada recuperada d'un concurs antic entre els alumnes de l'IES Ferran Casablanca de Sabadell amb la intenció de fer present entre nosaltres la reivindicació imprescindible d'utilitzar minerals certificats en la fabricació de mòbils i aparells d'electrònica, ara que s'ha celebrat a Barcelona el Mobile World Congress.

Alumne autor: Marc Calvet"



LLIGA DELS DRETS
DELS POBLES
G-58.267.097

C/ Sant Isidre, 140 - 08208 Sabadell -
Tel. 93 723 71 02
info@dretsdels pobles.org